

IZ RAKOVE JELŠE

Dokončen odgovor bo dala komisija

15. januarja so krajanje Rakove jelše opravili javno obravnavo osnutka zazidalnega načrta za območje urejanja VSZ/11 – Rakova jelša. Ob izjemno visoki udeležbi krajanov, se je v prostorih trnovske osnovne šole odvijala večurna obravnavna, na kateri je predvsem izstopal dialog med predstavnikoma – projektantom obeh variant urejanja kanalizacije v tem naselju. Ing. Maleiner

ZAZIDALNI NAČRT

je na željo krajevne skupnosti Rakova jelša pred tem časom izdelal projekt tako imenovane gravitacijske kanalizacije, ki je tehnološko in po njegovih izračunih tudi ekonomsko sprejemljivejša, delovna organizacija Vodovod-kanalizacija pa je izdelala in delno že preizkusila projekt tlačne kanalizacije, ki je ob temeljiti in strokovno preverjeni nosilnosti barjanskih tal primernejša in po njihovih izračunih tudi bistveno cenejša rešitev.

O tem, katera varianta je sprejemljivejša je bilo v preteklosti že veliko izrečenega, tako na številnih sestankih v KS kot tudi na razgovorih s predstavniki občinskega izvršnega sveta in družbenopolitičnih organiza-

cij. Pred samo izdelavo osnutka tega zazidalnega načrta odločitev o primernosti ene in druge variante ni bilo možno sprejeti in tako je bila 16. junija lani na občinskem izvršnem svetu sprejeta odločitev, da izdelovalec zazidalnega načrta pri načrtovanju kanalizacije upošteva oba projekta. Rečeno storjeno in strokovni predlagatelj je to usmeritev tudi upošteval. Občinski izvršni svet se ob posredovanju tega načrta v javno obravnavo ni opredelil do posamezne variante, vsled izjemne specifičnosti barjanskih tal. Vsekakor bo potrebno za dokončno odločitev in samo presojo upoštevati mnenje strokovne komisije. Imenoval jo je občinski izvršni svet in s svoje strani imenoval v komisijo dr. Albina Rakarja (FAGG Institut za komunalno gospodarstvo), dr. Mitjo Rismala (Institut za sanitarno hidrotehnologijo) in prof. dr. Stanislava Tedeschija (gradbena fakulteta Univerze v Zagrebu), KS Rakova jelša je imenovala prof. Evgena Petrešina (Tehniška fakulteta Maribor), delovna organizacija Vodovod-kanalizacija pa bo prav tako imenovala svojega predstavnika. Naloga te komisije je, da po javni obravnavi (javna razgrnitev osnutka zazidalnega načrta bo zaključena v teh dneh) strokovno prouči oba projekta ob upoštevanju danih pripomb in predlogov ter ju tudi ovrednoti.

Na že omenjeni obravnavi v sami krajevni skupnosti se tudi krajanje pravzaprav niso mogli opredeliti za katerokoli od variant, saj v množici strokovnih a tudi nasprotujočih si argumentov krajanje težko presodijo kaj je boljše. Jasno pa je le to, da podpirajo varianto, ki bo finančno in tehnično najbolj sprejemljiva in razumeti je bilo, da bi to lahko bila gravitacijska rešitev! Torej tudi javna obravnavna prepušča odločitev in presojo strokovni komisiji.

Strjeni majhni zaselki obeležujejo celotno Rutarsko planoto

Gozdno gospodarstvo Velike Lašče, ki jim tudi še danes z opremo in stroji pomaga pri vzdrževanju cest in drugih delih.

Trši oreh pa je za Rutarje preskrba. V kraju namreč še vedno ne premorejo trgovine in tako

Pet od šestih učencev podružnične osnovne šole na Mohorju

morajo prav vse kupiti spodaj v Robu (Rute z Mohorjem tudi sicer sodijo pod KS Rob). To je, kot sta si bila v skupnem pomenku enotna Igor Grčar in Jože Kraševac, še zlasti velik problem za starejše ljudi, saj jim res ne more biti tam pri sedmih ali osmih križih lahko peš v dolino. V kraju bi se našla lokacija za kako manjšo trgovino (če že ne drugje, v šoli), na voljo je tudi strokovni kader (prodajalke), a kaj, ko pa si nihče ne upa naprtiti te obveznosti. Razlog: kraj je preveč oddaljen in pozimi težko dostopen, rentabilnost trgovine pa vprašljiva. Toda Rutarčani so prepričani, da je vsaj pri zadnji točki strah odveč, saj bi trgovina zalagala vseh devet zaselkov.

Kdaj bodo Rute dobile tako potrebno trgovino, tako zdaj ostaja povsem odprto. Tako kot slejkoprej ostaja odprto tudi, kako obdržati mlade ljudi doma na kmetiji. Občinska politika, kot ugotavljajo tukajšnji kmetje, za zdaj žal ni preveč prožna pri tem vprašanju, zato za kmetijstvo, razumljivo, ni prave stimulacije. Vsekakor bodo morale tudi tu slejkoprej zaveti ugodnejše sapice.

BRANKO VRHOVEC

Ocenjevali bomo vse krajevne skupnosti

V Svetu za pospeševanje turizma nismo čakali na mesec marec, temveč smo že na prvi seji v februarju in v programih, katere smo oblikovali že mesec dni pred tem jasno zapisali, da bo poglobljena akcija našega dela tudi v tem letu že utečena akcija »videza in urejenosti bivalnega okolja«. Torej, kar z besedo na dan! Tudi v tem letu, tokrat je četrtič, bomo podeljevali najboljše blagajane, tistim pa, ki jim urejenost okolja ni mar pa barjanske osate.

Na omenjeni seji smo sprejeli tudi sklep, da bomo našo akcijo malce spremenili v poteku, ne pa njene vsebine in zaključke, kar je najvažnejše. V tem letu ne bomo čakali na prijave posameznikov KS, TD pri KK SZDL ali kogarkoli že. Enostavno bomo okrepili vrste komisije in se lotili dela od začetka do konca. Ocenjevali bomo torej vse krajevne skupnosti. Res bo to za nas velik zalogaj in morda ga ne bomo zmogli, pa bomo o tem natančneje poročali ob koncu leta. Ker pa smo po svoji naravi prav vsi idealisti in še trmasti povrhu

smo se torej odločili, da bomo akcijo izpeljali do konca.

S tem novim pristopom bomo morda lahko podelili osate tudi tistim KS, ki so se vztrajno skrivale in hotele zatajiti tudi kakšno nepravilnost, morda bodo sprejele blagajane tiste KS, ki se na razpis niso še nikdar prijavile, pa imajo vzorno urejeno okolico. Teh »morda« bo še precej. Važno je torej, da bo akcija za vse enaka!

V svetu se zavedamo, da naloga ne bo lahka, pa se je bomo vseeno lotili. O samem obisku vas bomo predhodno obvestili. Bodisi preko glasila Naše komune, bodisi z dopisom ali ljubeznivim telefonskim klicem, na vsak način ocenjevanja brez vednosti krajanov ne bomo opravili!

Preizkusimo se torej, morda nam bo uspelo našo občino le še bolj polepsati. Moto letošnjega turističnega »duha« je »Iščemo dobrega gospodarja«, mi pa ga malce predrugačimo – »Iščemo najboljše urejeno krajevno skupnost« – to pa brez dobrih gospodarjev seveda ne gre!

KAKŠEN BO ZADRŽEVALNIK BOŽNA – III

Miren sen vam želi...

Zanimivo je, da se je sorazmeroma težko dokopati do zgodovinskih virov, v katerih bi bil opis katastrofalnih povodnj v letih 1926 in 1933. V Zgodovinskem arhivu Ljubljana sem sicer našel »sled« poplav v dveh dokumentih iz leta 1933. Prvi obravnava pomoč Gasilskemu društvu Barje pri nakupu gasilske črpalke, ki bi bila zelo dobrodošla tudi pri reševanju ob poplavih, drugi pa navaja najem posojila v višini 7 milijonov dinarjev za pospešeno izvedbo regulacije Ljubljanice skozi mesto in 2 milijona za potrebe barjanske vodne zadrževalnice. Zapisniški virov iz druge polovice 1926. leta žal v Zgodovinskem arhivu Ljubljana ni, je pa mogoče kot primer prebrati v zborniku Loški razgledi I., letnik 1954 naslednje zanimive podatke. Ko Janko Sicherl obravnava podnebje Škofje Loke navaja: »Povodnji so na naših vodah zelo pogost pojav. V sredogorskem predelu hudourniki naglo narastejo in voda doseže višek v stranskih in glavnih dolinah že nekaj ur po najhujšem nalivu ali celo med nalivom. V to vrsto moramo uvrstiti tudi katastrofalno povodenj v Polhograjskih Dolomitih leta 1926, ko je potonilo mnogo ljudi, ki jih je voda presenetila v tesni grapi. ... Centralna vremenska napoved, ki velja za 24 ur – naprej, težko predvidi take vremenske katastrofe, ki so krajevnega značaja.«

Iz gradiva, ki ga je o Zadrževalniku Božna pripravila IZA – Inženiring in projektiranje, Trg osvoboditve 16, lahko preberemo, da je 1926. leta deževalo neprekinjeno 53 ur, 1933. leta pa 67 ur. Domnevajo, da bi ob takem deževju bilo poplavljenih okrog 2.000 ha površin jugozahodnega predela Ljubljane. Po škodi in žrtvah ni mogoče jemati 1926. in 1933. leta za vzporednici, saj je bilo takrat poplavljen na naši strani le Barje, danes pa je na ozemlju pod načrtovanim zadrževalnikom Božna v smeri proti Ljubljanskemu barju izredno močno poseljeno območje.

Na komiteju za urejanje prostora in varstvo narave smo poiskali vodjo oddelka za gradbene zadeve Boruta Lenardiča, da nam je opisal upravni postopek pri sprejemanju aktov o izgradnji nad 40 m visoke in 603 tisoč kubičnih metrov obsega-joče pregrade Božna oziroma suhega zadrževalnika, ki naj bi ob konicah zadržal tudi do 5,5 milijona kubičnih metrov vode in s tem v kritičnem času odvaroval nižje ležeča naselja pred katastrofalnimi vodami.

»IZA, to je inženiring in projektiranje pripravljajo ves potrebni material za izdelavo prostorskega izvedbenega akta, na podlagi katerega bo občinski upravni organ lahko izdal lokacijsko dovoljenje.

Pridobiti je potrebno predvsem soglasja za postavitev ceste, elektrike, telefona in mnenje in soglasje Zavoda za naravno in kulturno dediščino, osnutek gradiva bo obravnavan na našem komiteju, na katerem bodo prisotni tudi predstavniki prizadetih krajevnih skupnosti. Po obravnavi na občinskem komiteju bo osnutek obravnavan tudi na občinskem izvršnem svetu. Potem bo gradivo razgrnjeno za en mesec na prizadetih krajevnih skupnostih in občini. Med razgrnitvijo osnutka načrta bosta krajevni skupnosti organizirali javno razpravo in krajanje bodo lahko dajali na razgrnjeno gradivo pripombe in predloge. Predvidevamo, da bo osnutek načrta razgrnjen konec marca ali v aprilu mesecu. Upravni organ pristojen za urejanje prostora in varstvo okolja je zelo zainteresiran za izgradnjo pregrade. Z njo bomo velik del naseljenega območja pod zadrževalnikom obvarovali pred morebitnimi visokimi vodami.«

Tokratni prispevek pa vam je tudi omogočil razumeti geslo, ki ga je v preteklih dneh predvajal radio GLAS Ljubljane in sicer: »Miren sen vam želi Zadrževalnik Božna.«

STANE JESENOVEC

NAŠA ANKETA

Vse grenkejši kruh za kmete

Najbrž bi danes le še težko našli kmeta, ki bi se še pohvalil: »Ja, zdaj pa res živim tako kot je treba.« Davčne dajatve, nizke odkupne cene kmečkih pridelkov, osiromašena zemlja, predvsem pa divja inflacija, vse to jemlje voljo še tako zagnanim kmetovalcem, in večina pač vztraja le še zato, ker nima druge izbire. O tem smo se lahko prepričali tudi z našo današnjo anketo, ki smo jo to pot pripravili med pristnimi kmeti: prav vsakdo, pa najsi je z negostoljubnega brežinskega dela ali z ravnine, nad čem tarna, nihče (!) pa ne razmišlja, da bi kmetijstvo obesil na klin.

Brane Piškur, Želimlje: »Danes se izplača biti kmet le še, če imaš v hlevu vsaj 10–15 glav živine. Če jih premoreš manj, pa ne more biti kaj prida, saj si s tem nikakor ne moreš nabaviti potrebnih kmetijskih strojev. Ali z drugo besedo: če prodaš tri bike hkrati, to še nekaj vrže, če pa jih samo toliko premoreš, je hudič. Problem zase pa so tudi krmila in umetna gnojila, ki se dražijo takorekoč iz dneva v dan, medtem ko so odkupne cene mesa še vedno zelo nizke in nikakor ne odtehtajo truda ki je vložen.«

Franciška Jankovec, Šentjošt: »Sama že vse življenje živim

od kmetovanja, zato vem, koliko to pomeni. Imam le skromno njivico, a na njej pridelam dovolj za svoje potrebe, lani pa sem celo prodala 300 kg drobnega krompirja šentjoškemu mežnarju. Živine pa zdaj nimam več, ker se z njo preprosto ne moremo ukvarjati več. Zadnjo kravico, ki sem jo imela, smo zaklali lani, pa še to zato, ker je požrla jopo! No, malce si tu gori v tem gozdu pomagam tudi z borovnicami, ki jih nosim prodajati v Suhi dol, pa tudi z gobami, ki mi rastejo vse do hiše.«

Jože Mrzlikar, Horjul: »Kdor ima veselje do kmečkega dela, ga ima, kdor ga pa nima, pa še raje vidi, če nima kmetije. Pogled, v Horjulu je zdaj nič manj kot 43 hiš, kjer nimajo več krave, medtem ko so jih včasih imeli prav v vsaki hiši. Danes je ta kravica avto. Nekateri premorejo celo dva. Je pa zdaj gotovo lažje kmetovati kot nekoč, saj so na voljo stroji, včasih pa je bilo treba vse narediti na roke. Nič čudnega torej, da danes marsikdo še kose ne zna več vzeti v roke.«

Anton Kos, Barje: »Čisti kmet se danes gotovo ne izplača biti več, kajti če moraš prodajati prek zadrževalnice, nimaš kaj prida od tega. Večino ti drugi poberejo. Tukaj na našem koncu so nemara prav zato v glavnem le še polkmetije, medtem ko je pristnih kmetov le še zelo malo. Za kmetijstvo nasploh ni več pravih pogojev. Kar kmet proda, je poceni, kar pa mora kupiti, je pa prekleto drago. Krediti za kmete so pa sploh »trik« za vrat.«

Ančka Žvokeļ, Podolnica: »Mislim, da se danes ne izplača biti več kmet. Res je, da so na voljo stroji, ki jih včasih ni bilo, toda če preračunaš, koliko odšteješ za gorivo in popravila, kaj zlahka ugotoviš, da nisi veliko na boljšem. Tudi kmetijske pridelke ne plačajo več kaj prida. Vsaj mleko in meso. Žato živine sploh ne prodajamo, ampak jo raje kar doma pobijemo in pojemo.«

BRANKO VRHOVEC

Brane Piškur

Franciška Jankovec

Ančka Žvokeļ

Anton Kos